

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-1122

17.11.2025

Tryg Forsikring NUF

Bygning - innbo (kombinert)

Skader på grunnmur – plutselig?

Sikrede oppdaget skader på grunnmuren da døra til vedboden fra en dag til den neste ble vanskelig å åpne. Sikrede kontaktet foretaket, som rekvirerte R for besiktigelse. I rapporten viste R til at sikrede satte skaden i sammenheng med uværet som hadde vært, og som hadde mettet grunnen. Foretaket rekvirerte takstmann, som konkluderte med at skaden hadde oppstått over tid. Foretaket avsto på dette grunnlag dekning. Sikrede innhentet uttalelser fra to entreprenører, som begge mente at skaden hadde inntruffet plutselig som følge av ekstremværet som hadde vært. Foretaket opprettholdt sitt standpunkt. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skader på grunnmur.

Gjeldende fra 29.5.24 utvidet sikrede forsikringen til «Ekstra». Før dette hadde han hatt dekningen «Standard».

Begge vilkårssett hadde følgende ordlyd for tilfeller som kunne gi rett til erstatning:

2.6 ANDRE PLUTSELIGE OG UFORUTSETTE SKADER

Følgende er dekket

Andre plutselige og uforutsette skader enn de som er behandlet i punkt 2.1 til og med 2.5 er dekket.

Sikrede meldte 22.5.24 om skade på utvendig vegg. Han opplyste at skaden hadde skjedd 22.4.24, og at skadeårsaken var flom.

Foretaket rekvirerte R, som besiktiget skaden 27.5.24. Av rapporten fremgikk det at det var observert forskyvninger i grunnmur rundt garasje og vedbod, som var integrerte deler av bolighuset.

Om skadeårsak fremgikk følgende i rapporten:

Beskrivelse fra FT. Da stormen Ingun var på adresse i begynnelsen av februar kom det store mengder nedbør (se dokumenter lastet opp). FT beskriver at bakken ble full av nedbør og når det ble kaldt så frøs dette i bakken. Når snøen over bakken smeltet i tillegg til alt som var under bakken smeltet så ble dette for mye for dreneringen og ta unna og derav mener FT at skaden oppstod.

Dreneringen er fra byggeår i 1977.

R hadde i rapporten krysset av for «Ja» under punktet for «Skadedato korrekt», og «Nei» under punktet for «Tidligere eller utviklet skade». Som tiltak for å hindre senere skader anbefalte R å renovere drenering og lage en avlastningsgrøft lengre fra huset slik at dreneringen ikke fikk like stor belastning.

Etter mottak av rapporten ønsket foretaket å innhente en takst med tanke på å få en avklaring på om skaden hadde oppstått plutselig eller var utviklet over tid. R skrev i chat til foretaket følgende:

Ja jeg anbefaler takst på denne. Basert på informasjon så var veggene helt fine før februar etter februar så de slik ut som i dag.

Takstmann Ø befarte skaden 11.6.24. Grunnet ferie forelå rapporten først 6.8.24. Av denne fremgikk følgende om skadeårsak:

Setningsskader og trykkskader på grunnmur som har oppstått over tid. Grunnmur på garasje (ikke boligdel) er presset inn av jordpress, tele eller jordtrykk. Ifølge eier er det brukt stedlige masser (Kvab (gammel havbotn) if eier). Det er telefarlige masser som har presset inn grunnmur. Her er det også setningsskader i front av garasjen. Det er ikke en plutselig hendelse som har forårsaket skaden. Jordpress og setninger på bygget/svikt i grunn har pågått over tid. Det er ikke usannsynlig at bevegelser har økt på den siste tiden slik som eier forklarer. Det er påvist flere sprekker og riss som er av eldre dato, noen av dem er også utbedret med mørtel. I noen av sprekkeene er det observert støv, spindelvev o.l. som tilsier at dem er eldre, men presiserer at det er ikke usannsynlig at enkelte sprekker kunne ha utvidet seg eller endre seg i nyere tid. Bakenforliggende årsak til skade på grunnmur er press og setninger i terreng/fylling, svake grunnforhold som følge av svikt ved utførelse og dårlige grunnmasser. Det er ukjent hvilke masser som er i grunn lenger ned, av det som kan ses i gravingen som er påbegynt så er dette dårlige masser. Det er ukjent utførelse av komprimering, type masser i grunn, samt telesikring. En eller flere av disse forholdene er bakenforliggende til sig/press i fylling og at det har oppstått setning og jordtrykkskader som har utviklet seg over tid.

Om hendelsesforløp fremgikk følgende:

Forsikringstaker (FT) opplyser at forholdene var slik at i vinter ble det mye press på mur etter store nedbørmengder og frost. FT oppdaget dette med at boddør tok i karm, vanskelig å få opp. Det er ikke usannsynlig at skadebilde har økt siste tiden, men skaden har oppstått og utviklet over tid som følge av svak konstruksjon.

Under punktet for «Skadedato korrekt» krysset takstmannen av for «Nei» og skrev følgende:

Skaden har utviklet seg over tid, det er ikke noe som tilsier at her har vært flom eller andre plutselige hendelser. Forsikringstaker oppdaget forholdet med at dør som tok i karm etterjulsvinter i mars.

Takstmannen krysset av for «Ja» under punktet for «Tidligere eller utviklet skade».

På bakgrunn av rapporten avslo foretaket 8.8.24 dekning for skaden.

Sikrede var uenig i avslaget og viste til at skaden hadde skjedd plutselig. Sikrede poengterte at vedboden var i bruk daglig om vinteren, og at rommet hadde fått inntrykt mur og en dør som var vanskelig å åpne fra en dag til en annen. Han påpekte at skadene på grunnmuren som hadde oppstått over tid var minimale, og at han ikke hadde søkt om erstatning for disse. Sikrede mente skadene måtte skyldes ekstremværet Hans (ikke Ingunn), og at skadene derfor måtte betegnes som en naturskade og dekkes som dette under forsikringen.

Foretaket gikk gjennom saken på nytt, men opprettholdt 28.8.24 sitt standpunkt. Foretaket tilbød imidlertid en utbetaling på kr 15 000 som en minnelig løsning i saken.

Sikrede innhentet uttalelser fra D Bygg og K Maskin, som hadde startet utbedringsarbeidet, og ba om en fornyet vurdering.

Av notat fra D Bygg fremgikk følgende:

Vi har blitt engasjert i jobben med utbedring av grunnmur som har blitt Inntrykt på grunn av ekstemveret-Hans. Grunnmuren som har stått i over 40 år før dette skjedde er etter mitt syn utført etter anvisning for oppføring av Lecamur, eg meiner derfor at huseiger bør få erstatning for skader som har påført han store kostnader. Vi har drevet i bransjen i 45år og meiner å ha grunnlag for å komme med uttalelser på denne saken.

K maskin skrev i sitt notat følgende:

K Maskin er engasjert av D Bygg for å fjerne masse ved grunnmur og sikre bygningen i [adresse] på D mens arbeidet utføres.

Etter å ha avdekket store deler av grunnmuren er vår vurdering at grunnmursarbeidet som ble utført ved bygging, drenering og tilbakefylling av masse er etter forskriften. Det har fungert som det skal i snart 50 år. Det er uten tvil ekstremnedbøren som fulgte med uværet Hans som førte til de plutselige og uforutsette skadene under verandaen.

Vår vurdering er at dette er en sak som bør dekkes av husforsikringen inkludert naturskade.

På bakgrunn av disse notatene innhentet foretaket kommentar fra takstmann Ø. Han opprettholdt 3.1.25 sitt standpunkt og sto inne for sin tidligere konklusjon:

Skadeårsak på grunnmur er ikke flom. Norsk naturskadepool har definisjonene på hva flom er

(...)

Endringer i grunnforhold over tid vil utløse latente spenninger i bygget og kan fremstå som plutselig for eier. Bakenforliggende årsak er svak konstruksjon og aldringssvekkelse. Det kan gjelde svake/svekket konstruksjoner i mur, drenering og telesikring, men også svake grunnforhold.

(...)

Skadene på grunnmur er størst der terreng treffer grunnmur, dette gjelder begge sidene, også der terreng heller nedover. Skadebildet tilsier at skadene har oppstått som følge av stort trykk.

På hjørne av garasjen ved siden av garasjeporten, er det setningsskader som viser at hjørne har flyttet seg fremover og nedover i forhold til resten av langveggen. Dette er ikke noen plutselig skade som følge av overvann, det er en setningsskade.

På bakgrunn av uttalelsen opprettholdt foretaket sitt standpunkt.

Sikrede anfører i det vesentlige at skaden er dekningsmessig, og at han har krav på erstatning for hele skaden. Huset har stått stødig i over 40 år på stabil grunn. Fra en dag til neste på senvinteren var grunnmuren mot vest presset innover. Det hadde vært store krefter i sving i løpet av få timer. Ekstremværet Hans, som traff Norge august 2023, er mest sannsynlig den direkte årsaken til skadene. K Maskin og D Bygg sier at fyllmassen var i orden, og at drenering ble gjort helt i samsvar med forskriftene for Leca-grunnmur, og at det har fungert som det skal i snart 50 år.

Takstmann Ø sin vurdering skjedde kun på overflatenivå, før grunnmuren var avdekket. Takstmannen hevder nå at han ut fra bilder, tatt av sikrede under prosessen, kan se at fyllmassene er stedlige og stabile, og at dreneringen ikke har fungert. Denne konklusjonen virker, både for sikrede og for de nevnte entreprenørene, helt feil.

Det er merkelig at det ses bort fra rapporter fra tre sakkyndige som støtter sikredes syn. Skaden er nå utbedret og har kostet rundt kr 700 000. Boligen har vært dekket av forsikring og naturskadeforsikring hos foretaket i snart 50 år, så sikrede forventer derfor at hele eller deler av skaden dekkes av forsikringen.

Forsikringsforetaket anfører i det vesentlige at sikrede ikke har krav på erstatning. Det er gjort grundige og underbyggede konklusjoner i skaderapport og notat utført av Takstfirmaet Ø. Her er det opplyst om setningsskader og trykkskader på grunnmur som har oppstått over tid. Det at D Bygg og K Maskin henfører skaden til hendelsen Hans (august 2023) er ikke understøttet på noe som helst vis. Det må tillegges at om hendelsen Hans har ført til prosesser som har akselerert skadebildet, har det her uansett tatt mange måneder før skadene i så tilfellet har gjort seg gjeldende, og skaden kan da ikke karakteriseres å direkte skyldes en naturulykke, og heller ikke bli karakterisert som en plutselig skade. Når skaden ikke direkte skyldes en naturulykke, og skaden heller ikke kan karakteriseres som en plutselig skade, er det ikke grunnlag for å dekke skaden.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på dekning for skaden på grunnmur.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom «saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet» og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes «der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål», jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Forutsetningen for dekning er at skaden på muren oppsto plutselig. Det er fremlagt motstridende sakkyndige rapporter om dette spørsmålet. Sikrede har fremlagt uttalelser fra D Bygg og K Maskin, som begge har påpekt at grunnmuren var oppført forskriftsmessig og hadde stått støtt i nærmere 50 år, og at årsaken til at den var inntrykt var ekstremværet Hans. K Maskin uttalte at det «uten tvil» var ekstremnedbøren som fulgte med Hans som førte til «de plutselige og uforutsette skadene under verandaen».

Foretaket har vist til uttalelse fra takstmann Ø som var klar på at skaden hadde oppstått og utviklet seg over tid – selv om det ikke var usannsynlig at enkelte sprekker kunne ha utvidet og endret seg i nyere tid.

Nemnda har ikke grunnlag for å ta stilling til hvilken rapport som gir den mest sannsynlige forklaringen på tidsrammen for skadens utvikling. Dette spørsmålet bør belyses med muntlige forklaringer fra partene og de sakkyndige i en hovedforhandling.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).